

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9490/2568

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ยาเสพติด มาตรา 145, ป.ยาเสพติด มาตรา 180, พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 10, พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 12, ป.อ. มาตรา 17, ป.อ. มาตรา 51, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 3

ย่อ / หลักกฎหมาย

ขณะกระทำความผิดจำเป็นพนักงานหน่วยงานของรัฐ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 10 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด โดยกฎหมายใหม่ตาม ป.ยาเสพติด มาตรา 180 ยังคงบัญญัติให้ระวางโทษพนักงานหน่วยงานของรัฐที่กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกัน ซึ่งคำว่า "โทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น" ในคดีนี้ก็คือโทษตาม ป.ยาเสพติด มาตรา 145 วรรคสอง (2) เมื่อต้องระวางโทษเป็นสามเท่า ทำให้มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปี ถึง 60 ปี และปรับตั้งแต่ 600,000 บาท ถึง 6,000,000 บาท แม้ ป.ยาเสพติดไม่ได้บัญญัติไว้ว่ากรณีระวางโทษจำคุกเป็นสามเท่าศาลจะกำหนดโทษจำคุกจำเลยได้สูงสุดกี่ปี ซึ่งต่างกับ พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 12 ที่บัญญัติให้กำหนดโทษจำคุกสูงสุดได้ไม่เกิน 50 ปี แต่ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถือเป็นความผิดอาญาอย่างหนึ่งจึงต้องนำบทบัญญัติทั่วไปตาม ป.อ. มาตรา 17 มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือกรณีเป็นโทษจำคุกที่มีกำหนดระยะเวลาอยู่รวมระวางโทษจำคุกหนักขึ้นเป็นสามเท่าได้สูงสุดไม่เกิน 50 ปี เช่นกัน โดยเทียบเคียงตามนัย ป.อ. มาตรา 51 และมาตรา 91 (3) อย่างไรก็ดีตาม แม้อัตราโทษจำคุกที่กำหนดโทษจำคุกจำเลยถึงตลอดชีวิตหนักกว่าโทษจำคุก 50 ปี ที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง แต่เมื่อคำพิพากษาก่อนที่สุดลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสามตาม ป.อ. มาตรา 78 ประกอบ มาตรา 53 โดยเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุก 50 ปี แล้วจึงลดโทษคงจำคุก 33 ปี 4 เดือน ดังนั้น ไม่ว่าจะกำหนดโทษจำเลยเป็นจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุก 50 ปี แต่หลังจากลดโทษหนึ่งในสามแล้ว ผลสุดท้ายจำเลยก็ยังรับโทษจำคุกเท่าเดิมคือ 33 ปี 4 เดือน กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะต้องกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ ตาม ป.อ. มาตรา 3 (1)

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่งและวรรคสาม (2), 66 วรรคสาม ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 เป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่ละบทมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานร่วมกันจำนำยเมทแอมเฟตามีนเพียงบทเดียวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 10 เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายมีระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตแล้ว จึงไม่อาจวางโทษเป็นสามเท่าของโทษ

จำคุกตลอดชีวิตหรือโทษประหารชีวิตได้ คงวางโทษเป็นสามเท่าได้เฉพาะโทษปรับเท่านั้น ให้จำคุกตลอดชีวิต และปรับ 3,000,000 บาท ค่าให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบมาตรา 53 คงจำคุก 33 ปี 4 เดือน และปรับ 2,000,000 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 หากต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขังเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ริมเมทแอมเฟตามีนและโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลาง จำเลยยื่นคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดพิพากษายืน จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดียาเสพติดวินิจฉัยว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นเป็นศาลจังหวัด การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตาม พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 26 การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีนี้และมีคำสั่งยกคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่ของจำเลยโดยผู้พิพากษาเพียงคนเดียวนั้น เป็นการไม่ชอบด้วย พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24 (2) และมาตรา 26 เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวมีลักษณะเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคณะเดียวที่จะออกคำสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีผลให้ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2550 มาตรา 3 อย่างไรก็ตาม ในชั้นนี้เป็นเรื่องของการขอให้ศาลกำหนดโทษใหม่ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดโดยจำเลยกำลังรับโทษอยู่ แม้คำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่วินิจฉัยข้างต้น แต่เมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว ถือว่าสำนวนความตามคำร้องของจำเลยปรากฏแก่ศาลฎีกาตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) แล้ว เพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรวินิจฉัยไปเสียเลยทีเดียว โดยไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องขอกำหนดโทษใหม่โดยให้มีผู้พิพากษาคณะองค์คณะและศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาใหม่อีก ในชั้นนี้จึงมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตาม คำร้องของจำเลยว่ามีเหตุต้องกำหนดโทษใหม่ให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) หรือไม่ เห็นว่า การกำหนดโทษใหม่ตามบทบัญญัติดังกล่าวจะกระทำต่อเมื่อปรากฏว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาถึงที่สุดหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โทษตามคำพิพากษาเดิมต้องไม่หนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายใหม่ที่ออกมาใช้บังคับในภายหลัง สำหรับคดีนี้ในระหว่างที่จำเลยกำลังรับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด ได้มีประมวลกฎหมายยาเสพติดออกมาใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด โดยความผิดฐานร่วมกันจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนตามคำพิพากษาถึงที่สุดต้องด้วยบทความผิดตามมาตรา 90 และบทกำหนดโทษตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด แม้การลงโทษหนักเบาตามกฎหมายใหม่ไม่ได้ถือเอาปริมาณของยาเสพติดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดโทษดังเช่นกฎหมายเดิม โดยให้ถือเอาพฤติการณ์หรือบทบาทหน้าที่ในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ แต่ปริมาณของยาเสพติดก็เป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติการณ์

ความร้ายแรงในการกระทำความผิดได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งศาลสามารถนำมาพิจารณาประกอบ พุทธการณอื่นในการกำหนดโทษจำเลยได้ ไม่ถือว่าขัดต่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 วรรคแรก ทั้งไม่เป็นการพิพากษาเกินคำขอแต่อย่างใด สำหรับปัญหาว่าการกระทำของจำเลยต้อง ด้วยบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145 วรรคใดนั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมทแอมเฟตามีนของกลางมี 1,969 เม็ด กับชนิดเกลืออีก 1 ถุง รวมคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ ทั้งหมด 67.100 กรัม นับว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก และฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาถึงที่สุดว่า วันเกิดเหตุจำเลยร่วมกับพวกจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนดังกล่าวให้แก่สายลับผู้ล่อซื้อ ดังนี้ โดย สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี หากเจ้าพนักงานไม่จับกุมจำเลยเสียก่อน ย่อมทำให้เกิดการ แพร่กระจายของเมทแอมเฟตามีนไปในกลุ่มผู้เสพและบุคคลทั่วไป ส่งผลกระทบต่อความเสียหาย ในสังคมส่วนรวม ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน ต้องด้วย บทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145 วรรคสอง (2) ซึ่งมีระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 2 ปี ถึง 20 ปี และปรับ ตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 2,000,000 บาท เมื่อข้อเท็จจริงตาม คำพิพากษาถึงที่สุดได้ความว่า ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นพนักงานหน่วยงานของรัฐ ต้อง ระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตามพระราชบัญญัติมาตรการใน การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 10 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ใน ขณะกระทำความผิด โดยกฎหมายใหม่ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 180 ก็ยังคงบัญญัติ ให้ระวางโทษพนักงานหน่วยงานของรัฐที่กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นสามเท่า ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกัน ซึ่งคำว่า "โทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น" ก็คือโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145 วรรคสอง (2) ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น เมื่อต้อง ระวางโทษเป็นสามเท่าทำให้มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปี ถึง 60 ปี และปรับตั้งแต่ 600,000 บาท ถึง 6,000,000 บาท แม้ประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่ได้บัญญัติไว้ว่า กรณีระวางโทษจำคุกเป็น สามเท่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกจำเลยได้สูงสุดกี่ปี ซึ่งต่างกับพระราชบัญญัติมาตรการในการ ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 12 ที่บัญญัติให้กำหนดโทษ จำคุกได้สูงสุดไม่เกิน 50 ปี แต่ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถือเป็นความผิดอาญาอย่างหนึ่ง จึงต้อง นำบทบัญญัติทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือกรณี เป็นโทษจำคุกที่มีกำหนดระยะเวลาอย่างมระวางโทษจำคุกหนักขึ้นเป็นสามเท่าได้สูงสุดไม่เกิน 50 ปีเช่นกัน โดยเทียบเคียงตามนัยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 51 และมาตรา 91 (3) อย่างไรก็ตาม แม็คดีนี้คำพิพากษาถึงที่สุดกำหนดโทษจำคุกจำเลยถึงตลอดชีวิตหนักกว่าโทษจำคุก 50 ปีที่กำหนดตามกฎหมาย ที่บัญญัติในภายหลัง แต่เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดลดโทษให้จำเลยหนึ่งใน สามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบมาตรา 53 โดยเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิต เป็นโทษจำคุก 50 ปี แล้วจึงลดโทษ คงจำคุก 33 ปี 4 เดือน ดังนั้น ไม่ว่าจะกำหนดโทษจำเลยเป็น จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุก 50 ปี แต่หลังจากลดโทษหนึ่งในสามแล้ว ผลสุดท้ายจำเลยก็ยังคง รับโทษจำคุกเท่าเดิม คือ 33 ปี 4 เดือน กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะต้องกำหนดโทษใหม่ให้จำเลยตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ กับให้ยกคำร้องของจำเลย.

องค์คณะ

พิชัย เพ็งผ่อง · องอาจ เน้นหนา · วิไลวรรณ ชิดเชื้อ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/9490/2568>